

Entrevista amb Erich Honecker sobre la unitat alemanya i els seus projectes personals de futur

“Sóc un refugiat polític”

Entrevista concedida el 25 de maig per Erich Honecker, en presència de la seva muller Margot, a Wolfgang Szusgien, periodista del Servei d'Informació Alemany; primera autoritzada des que l'ex-cap d'Estat i del SED (Partit d'Unitat Socialista) va deixar la RDA (25 octubre 1989).

Com us trobeu, senyor Honecker?

ERICH: Gràcies a l'habilitat dels metges soviètics em trobo tan bé que aviat podré deixar l'hospital.

—¿Us considereu perseguit, exiliat polític, malalt?

ERICH: Com molt bé sabeu, sóc per primera vegada refugiat polític —condició que jo mateix vaig sol·licitar—. Perquè, mentre duri l'ordre d'arrest, ja es comprèn que no tingui cap intenció de tornar a Alemanya.

—Així que heu demanat personalment l'estatut de refugiat polític a les autoritats i us l'han concedit...

ERICH: Sí, i n'estic molt agraït als col·le-

gues soviètics. I precisament ara, en vigílies del cinquantenari de l'assalt a la Unió Soviètica, s'ha de dir que l'URSS s'ha acreditat sempre com una bona amiga dels progressistes de tot el món.

—He vist tot de periòdics, el televisor, videocassetts... ¿Se'n pot deduir que esteu al corrent del que passa al món, especialment a Alemanya, i sobretot a l'ex-RDA?

ERICH: M'esforço a estar-hi, amb la ràdio, la televisió i la premsa... Em sembla que un se'n fa una idea general...

MARGOT: ... i també gràcies als contactes epistolars amb amics.

ERICH: ... i com deia Margot, els contactes epistolars també hi ajuden, és clar.

—¿Quin efecte us ha fet la detenció

dels vostres vells col·legues de lluita, Stoph, Keßler, Streletz i de l'ex-Consell de Defensa? ¿I les informacions de la premsa, el Spiegel inclòs, quan publica: "Honecker convertí la frontera en un camp de tir"; "el cap del SED (Partit Socialista d'Unitat Alemanya) incitava a tirar a mort", o "el SED permetia l'adopció forçosa d'infants"?

ERICH: En la meua declaració ja protesto amb indignació contra l'anunci de Limbach, presidenta de la Comissió de Justícia de Berlín, sobre l'empresonament...

MARGOT: No vam dormir en tota la nit.

ERICH: ...de Willi Stoph, Heinz Keßler, Streletz i els altres. I Margot té raó, no vam poder dormir en tota la nit. He redac-

Manifest d'Erich Honecker, sobre la detenció dels seus col·legues

Es amb ira i amb indignació que vaig sentir la senyora Limbach, presidenta de la Comissió de Justícia de Berlín, proclamant que havien estat detinguts l'ex-primer ministre de la República Democràtica Alemanya, Willi Stoph; l'ex-ministre de la Defensa, Heinz Keßler; l'ex-cap de l'estat major de l'Exèrcit Popular, Streletz; i Hans Albrecht, ex-membre del Consell de Defensa de la República Democràtica Alemanya.

I això ¿per què? Perquè en exercici de les funcions que els havia confiat la Cambra del Poble de la RDA, en interès de la pau i de la sobirania de la República Democràtica Alemanya, havien adoptat les mesures de seguretat fronterera que al dret dels pobles pertanyen. Sabut és que aquestes disposicions frontereres foren promulgades al 1961 en virtut d'una decisió del comitè consultiu, reunit ací, a Moscou, al Kremlin. Vull subratllar que la República Democràtica Alemanya era un estat sobirà internacionalment reconegut, fins i tot per la República Federal Alemanya. Les seves fronteres coincidien, endemés, amb els límits occidentals del Pacte de Varsòvia que, de forma incontestada fins a la seva dissolució, integrà una comunitat jurídicament reconeguda, l'existència de la qual assegurà, després de la constitució de l'OTAN, quaranta-cinc anys de pau a Europa i al món.

Això sol ja posa de manifest la radical inconsistència de l'ordre de detenció, no fonamentada en dret, sinó en imperatius polítics, per tal com clarament satisfà les conveniències polítiques del Comitè de Justícia del Parlament Federal, el qual —a tenor de la premsa—, contra tot dret i tota llei ha exigít el processament de Honecker, Stoph, Mielke, Keßler i altres membres del Comitè Central del Partit d'Unitat Socialista Alemany (SED), del Consell de Ministres i del Consell de la Defensa de la República Democràtica Alemanya.

Però resulta que —amb l'excepció del Partit d'Unitat Socialista—, també seuen al Parlament Federal els partits que en 1982 votaren la llei de fronteres, debatuda i aprovada per la Cambra del Poble. En conseqüència, protesto contra la detenció dels meus ex-col·legues. En opinió meua, ningú no hauria de callar davant una cosa així.

Cal que tots els bons comunistes i

Honecker viu moments d'incertesa que molts ja fa temps que auguraven.

demòcrates alemanys es demanin, abans que no sigui massa tard, cap on va aquesta Alemanya unida. ¿Haurà de reproduir-se la llastimosa història que començà al 1933? La torxa que aleshores serví els nazis contra els comunistes i els socialdemòcrates i, més tard, contra tots els antifeixistes sincers, no fou sinó la crema del Reichstag. ¿Serviran aquest propòsit, ara, la denigració del SED i de la STASI, la inculpció d'assassinat contra la vella direcció del Partit i de l'estat de la RDA, basada en una presumpta ordre de disparar?

La caça de bruixes contra ex-membres del SED en tots els àmbits de la vida social, l'intent de senyalar el SED com una banda de delinqüents, la depuració de mestres, científics, jutges i fiscals, i l'afeixugament de treballadors, camperols i rendistes, de dones i jovent, amb els costos de la reunificació: tot plegat ha pres ja tals proporcions que hauria de neguitejar íntimament tots els homes amb dignitat d'aquest món.

¿I cap on menarà tot això? Heus ací una pregunta que es planteja amb més urgència que mai. La Justícia alemanya, la Justícia del Berlín Oest, que no va saber condemnar ni un sol jutge nazi —cap ni un dels jutges dels tribunals populars nazis; ni aquell que intervingué en el meu judici—, però que tant es vanagloria de la seva

independència política, cometrà ara un tort gravíssim, si no li ho impedim. Les detencions, els procediments utilitzats i les causes incoades, desproveïdes de tota base jurídica, són, tant si es vol reconèixer com si no, pur terrorisme ideològic i procés d'intencions.

¿Amb quin dret la història alemanya [vol dir "la justícia" - Red. Spiegel] jutjarà la història? ¿En quin dret s'empararà per jutjar quaranta anys d'història alemanya, d'història internacional? Les normes jurídiques de la RDA, en consonància amb el dret dels pobles i en vigor durant l'existència de la RDA, no pot ara invalidar-les retroactivament la Justícia de la RFA, ni declarar-les no conformes a dret. No té, doncs, cap dret a inculpar ni a jutjar l'ex-cap de la República Democràtica Alemanya, l'ex-primer ministre, la direcció del partit i de l'estat, ni a jutjar els oficials o els soldats fronterers, ni ningú dels que havien complert les lleis emanades de la Cambra del Poble que els ciutadans havien elegit.

Les decisions d'aquesta cambra eren concordades amb les decisions del Pacte de Varsòvia. Ara és veu més clarament que mai: les contalles de corrupció estan al servei de l'anorreament del partit i de la confusió del poble. La stasi i l'ordre de disparar han estat l'excusa per perseguir tots aquells que havien servit fidelment la

ARXIU

RDA. La criminalització de la política, la caça de bruixes contra tots ells, no pretén sinó camuflar els costos de la reunificació i de la reinstauració del capitalisme a l'Alemanya Oriental, que es fan sentir pesantment en el que constituïa el poble de la República Democràtica Alemanya.

¿Es, aquesta, una manera d'indicar que no es desitja ni tolera ni la més mínima oposició democràtica, ni que s'inscrigui en el marc constitucional?

Enèrgicament i reiterada protesta, doncs, per l'ordre de detenció dictada contra mi, per les detencions i empresonaments de base clarament política, per la criminalització a què és sotmesa la política de la RAD, una política que ha contribuït granment a mantenir la pau a Europa i a tot el món.

Apel·lo, en conseqüència, a la raó política del polític raonables i de tot home honrat. La revenja no és bona consellera a l'hora de resoldre els nous problemes polítics que el curs de la història planteja a Alemanya i al món. No és així que es vencen les dificultats polítiques i econòmiques. L'intent d'aconseguir la unitat interior d'Alemanya no es pot gravar amb una campanya de represàlies contra els vençuts, perquè no rendirà cap auge econòmic, no eliminarà la desocupació ni conduirà els joves a un futur millor.

© Spiegel / traducció: J.C.

tat una declaració que vull fer arribar a l'opinió pública amb la vostra ajuda.

MARGOT: Sí, amb les atrocitats que contenen diaris i revistes, potser quedaria una mica fred, ara, dir que no ens fa cap efecte. I sí, ens n'ha fet, que els periodistes es dediquin a la caça de bruixes contra Honecker i els amics i ho enfanguin tot. ¡I tant, que fa efecte! Però no ajudarà gens, ara que tant es parla de superar el passat, a reconciliar els homes de l'Est i de l'Oest. Tot plegat, molt primari, diria jo, però fa el seu fet, sí.

ERICH: Voldria dir que totes aquestes informacions que heu esmentat no són sinó una campanya per anihilar els bons records de la República Democràtica. De totes maneres, la sola existència de milions de desocupats ja il·lustra prou la diferència entre capitalisme i socialisme. Em penso que, al llarg de 40 anys, a la RDA es van fer moltes coses, que la gent no pot deixar de veure com una conquesta, vista l'agressió que sofreixen avui les seves condicions socials.

—Ja fa més de dos mesos que esteu aquí. ¿Us veieu amb cor d'oferir més detalls sobre la vostra fugida? ¿Va ser realment tan precipitada o havia estat planificada amb temps?

MARGOT: Una cosa ben normal, ¿no?

ERICH: Sabeu que...

MARGOT: Una cosa voldria dir, si us plau. Que no passi per alt. El meu marit només podia ser atès a Alemanya. S'ha de dir, primer de tot, que, en l'operació, alguns metges de la Charité es van portar magníficament. Però, en general, els metges no es van distingir per l'atenció dispensada al pacient Honecker. I no va ser fins a l'hospital del sector occidental que van atendre Honecker —i a mi i tot, d'un infart—. Però, és clar, un hospital militar, per més ben equipat que estigui, i per bons metges que tingui, no disposa de tots els recursos; d'un escàner, per exemple. I fer aquest escàner era indispensable, simplement. Però el meu marit no podia anar a la Charité, perquè hi havia un ordre d'arrest contra seu. I una segona detenció en sortir de l'hospital, no feia cap gràcia a ningú, ni als polítics ni als altres.

ERICH: Només voldria subratllar que la crisi aguda de la meua salut va possibilitar el meu trasllat de Beelitz a Moscou. I la meua muller té raó d'indicar que jo no tenia cap intenció de deixar-me agafar una segona vegada.

—¿Com veieu el futur, un cop la vostra salut restablerta? ¿Van ben orientats els diaris, segons els quals voldríeu anar a Xile, a veure la vostra filla? ¿En quines

condicions tornaríeu a Alemanya? ¿Caldrà derogar l'ordre de detenció?

ERICH: Gràcies a la premsa pel seu interès sobre els meus projectes. També jo he llegit les informacions que dieu. Naturalment, valoro moltíssim no sols l'hospitalitat sinó també la solidaritat dels amics i col·legues soviètics. I tant jo mateix com la meua muller, Margot, tenim intenció de quedar-nos aquí, mentre se'ns negui la tornada a Alemanya. És clar que, segons com vagi la meua salut, considerem la possibilitat de visitar els fills i els néts a Xile. Però com que hi tenim molts amics, a Xile, no pas per mèrit meu o nostre, sinó que l'Alemanya Democràtica havia acollit, per solidaritat, un bon nombre de ciutadans xilens, ja es comprèn que, com deia suara, segons com vagi la meua salut, tinguem intenció...

MARGOT: ... de fer una visita llarga ...

ERICH: ... una visita més aviat llarga a Xile.

—Amb els ulls d'avui, serien diferents ara les grans decisions que havíeu adoptat com a secretari general i president del consell d'Estat?

MARGOT: Aquesta, no la contestaria, Erich.

ERICH: Home...

MARGOT: Res d'home; jo no contestaria, ara... Prou sé què us interessa; és obvi. Però ara ho deixaria per a un altre moment.

ERICH: De totes maneres sí que voldria dir que, ben igual que abans, m'interessen unes àmplies relacions entre la Unió Soviètica i Alemanya, i a vejam si entenem les lliçons de la història. Perquè una col·laboració amistosa entre Alemanya i l'URSS servirà sempre per consolidar la pau d'Europa i del món. Però això requereix determinades condicions.

—La RDA era reconeguda per més de cent països, i vos mateix havíeu estat rebut com a cap d'Estat pel canceller federal Helmut Kohl. No ho trobeu estranyíssim que avui sigueu perseguit com un delinqüent per la Justícia alemanya i que, fora de Gorbtxov, cap dels mandatariis amb qui havíeu encaixat la mà no s'interessés, aparentment, pel vostre destí...

MARGOT: Home, fa de mal dir, en les nostres condicions, si s'hi han interessat gaires. Només podem assegurar que hi ha molta gent que sí, que s'hi ha interessat. I sempre dic, o diem, que qui no s'hagi comportat com una persona o hagi actuat amb estupidesa política, ja se les compondrà amb la seva consciència.

© Spiegel / traducció: J.C.